

Bölüm 5

GEBELİKTE ANNEDE GÖRÜLEN FİZYOLOJİK DEĞİŞİKLİKLER

Ebru ŞAHİN¹

İÇİNDEKİLER

- ◆ Giriş
- ◆ Gebelikte Sistemik Değişimler
- ◆ Gebelikte Metabolik Değişimler
- ◆ Akılda Kalması Gerekenler

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Hedef 1	Sistemlere ilişkin gebelikte görülen değişiklikleri açıklayabilme
Hedef 2	Gebelikte görülen metabolik değişiklikleri açıklayabilme
Hedef 3	Gebelikte görülen sistemik ve metabolik değişimlere ilişkin gebenin uyum sürecini değerlendirebilme
Hedef 4	Gebelikte oluşan sistemik ve metabolik değişikliklere ilişkin gebelikte görülen bulguları neden sonuç ilişkisi kurarak kavrayabilme

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD., ebrugabalci_@hotmail.com

KAYNAKLAR

- Cunningham FG, Leveno KJ, Bloom SL, Spong CY, Dashe JS, Hoffman BL, Casey BM, Sheffield JS. Williams Obstetrik. Maternal Fizyoloji (Çev. Yıldırım G.) İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi, 2015; 46-77.
- Taşkın L. Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Ankara: Akademi Yayınları, 2016; 103-132.
- Beji NK. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri, 2015; 227-247.
- Cunningham, FG, Leveno, KJ, Bloom, SL, Dashe, J.S., Hoffman, B.L., Casey, B.M., Spong, C.Y. (2018) Williams Obstetrics (25th ed.). New York: Mc Graw Hill.
- Nott JP, Bonney EA, Pickering JD, Simpson NA. The structure and function of the cervix during pregnancy. Translational Research In Anatomy 2016; 2:1-7.
- Motosko CC, Bieber AK, Pomeranz MK et al. Physiologic changes of pregnancy: A review of the literature. Int J Womens Dermatol. 2017; 3: 219-224.
- Yu JH, Kim MJ, Cho H et al. Breast diseases during pregnancy and lactation. Obstet Gynecol Sci. 2013; 56: 143-159.
- Emmanuel Y, Thorne S. Heart disease in pregnancy. Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol 2015; 29: 579-97.
- Ede G, Unal RN. Gebelik Döneminde Fizyolojik ve Farmakokinetik Değişiklikler ile İlaç-Besin Ögesi Etkileşimleri. İstanbul Med J, 2017; 18: 120-127.
- Flick A, Kahn DA. Maternal Physiology During Pregnancy & Early Neonatal Physiology. In AH DeCherney L, Nathan LN, Laufer et al (Eds), Current Diagnosis & Treatment: Obstetrics & Gynecology (12th ed). New York: Mc Graw Hill, 2017; 164-180.
- O'Connell TX. Edema. Instant Work-ups: A clinical Guide to Medicine. 2nd edition. Elsevier; 2017. p.111-5.
- Antony K.M, Racusin, DA, Aagard K, Dildy GA. Maternal physiology. In S. G. Gabbe J.R. Niebyl, J.L. Simpson et al. (Eds.), Obstetrics: Normal and Problem Pregnancies (7th ed) Philadelphia: Elsevier. 2017: 36-60.
- Şenyuva İ, Bodur S. Gebelikte intravenöz demir sükröz tedavisinin maternal hemogram değeri ve yeni doğan kilosunu üzerindeki etkisi. Nobel Med, 2020; 16(3): 22-28.
- Guideline: Daily Iron and Folic Acid Supplementation In Pregnant Women. Geneva: World Health Organization; 2012
- Pessel C, Tsai MC. The Normal Puerperium. In A.H. DeCherney L. Nathan LN, Laufer et al (Eds) Current Diagnosis & Treatment: Obstetrics & Gynecology (12th ed). New York: Mc Graw Hill, 2019; 164-180.
- Soma-Pillay P, Nelson-Piercy C, Tolppanen H et al. Physiological changes in pregnancy. Cardiovasc J Afr. 2016; 27: 89-94.
- Küçük M, Yavaoğlu İ, Kadıköylü G, Bolaman Z. Gebelik ve hematoloji. Nobel Med 2011; 7(3): 10-17.
- Helli A, Dolapçioğlu K, Çekiç Ç. Gebelikte Üriner Sistemde Meydana Gelen Anatomik ve Fizyolojik Değişiklikler. Turk Urol Sem 2011; 2: 121-3.
- Gonzalez Suarez M L, Kattah A, Grande J P, Garovic V. Renal Disorders in Pregnancy: Core Curriculum 2019. American Journal of Kidney Diseases. 2018; 73(1): 119-130.
- Gomes CF, Sousa M, Lourenço I, Martins D, Torres J. Gastrointestinal diseases during pregnancy: what does the gastroenterologist need to know? Ann Gastroenterol 2018; 31 (4): 385-394.
- Body C, Christie JA. Gastrointestinal diseases in pregnancy. Nausea, vomiting, hyperemesis gravidarum, gastroesophageal reflux disease, constipation, and diarrhea. Gastroenterol Clin North Am 2016; 45: 267-283.
- Hestiantoro A, Baidah PA. The Prevalence and Risk Factors of Constipation in Pregnancy. Obstet Ginekol Indones 2018; 6-2: 84-88.
- Yuvacı HU, Aslan MM, Paker MK, Özden S. Gebeliğin intrahepatik kolestazi ve obstetrik sonuçlarımızın değerlendirilmesi. Sakarya Tıp Dergisi 2020; 10(1): 52-56.
- Rasmussen UF, Mathiesen ER. Endocrine disorders in pregnancy: Physiological and hormonal aspects of pregnancy. Best Practice & Research Clinical Endocrinology & Metabolism. 2011; 25(6): 875-884.
- Chourpiliadi C, Paparodis R. Physiology, Pituitary Issues During Pregnancy <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK551724/> Erişim Tarihi: 03.04.2021
- Tel E, Sabuncuoğlu S. Gebelikte Tiroid Fonksiyon Bozukluğunda Kullanılan İlaçlar ve Toksik İlaçları. FABAD J. Pharm. Sci., 2017; 42(3): 239-248.
- Demir N. Gebelikte tiroid hastalıklarının tanı ve yönetim kılavuzu <https://www.tmfpt.org/files/ulusal/gebelikte-tiroid-hastaliklarinin-tani-ve-yonetim-kilavuzu-28092017.pdf> Erişim Tarihi: 01.04.2021
- Türkmen H, Yalnız H, Soğukpınar N. Gebelikte Paratiroid Hastalıkları. Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2015; 2(4): 82-85.
- Şahin M, Kahraman BY, Bekar M. Gestasyonel diyabette hemşirenin prenatal bakımdaki rolü. Hastane Öncesi Dergisi. 2019; 4(1): 23-32
- Paulesu L, Rao C, Letta F, Pietropolli A, Ticconi C. hCG and Its Disruption by Environmental Contaminants during Human Pregnancy. Int. J. Mol. Sci. 2018, 19: 9(3): 14.
- Bai J, Qi Q, Li Y, Day R, Makhoul J, Magness R, Chen D. Estrogen receptors and estrogen-induced uterine vasodilation in pregnancy. Int. J. Mol. Sci. 2020, 21: 4349.
- Shah NM, Lai PF, Imami N, Johnson MR. Progesterone-Related immune modulation of pregnancy and labor. Frontiers in Endocrinology. 2019; 10: 198.
- <https://www.gebelik.org/tr/tibbi-bilgiler-gebekte-yakınmalar-gebekte-bel-agrilar.html> Erişim tarihi: 21.03.2021
- Kayacı HT. Laktasyon Dönemindeki Bayanlarda Görülen Boyun Ve Bel Ağrı Seviyelerinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Bezmialem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı, 2017. İstanbul

35. Motosko CC, Bieber AK, Pomeranz MK, Stein JA, Martires KJ. Physiologic changes of pregnancy: A review of the literature. *International Journal of Women's Dermatology* 2017;3;219-224.
36. Bechtel MA. Physiologic Skin Changes in Pregnancy. *Cutaneous Disorders of Pregnancy*. Springer Nature Switzerland AG, 2020. pp: 3-12.
37. Akgün N, Keskin HŞL, Ustuner I, Pekcan G, Avşar AF. Factors affecting pregnancy weight gain and relationships with maternal/fetal outcomes in Turkey. *Saudi Med J* 2017;38(5):503-508.
38. Hutcheon JA, Bodnar LM. Good Practices for Observational Studies of Maternal Weight and Weight Gain in Pregnancy, *Paediatric and Perinatal Epidemiology*, 2018; 32, 152-160.
39. Özsoy S, DüNDAR T. Gebelikte Sıvı Dengesi, Dengesizlikleri ve Hemşirelik Yönetimi. Güneş Z, editör. *Sıvı ve Elektrolit Dengesizliği ve Hemşirelik Yönetimi*. 1. Baskı. Ankara: TürKiye Klinikleri; 2021. p.25-31.
40. Şengül Ö, Dede S. Maternal and Fetal Carbohydrate, Lipid and Protein Metabolisms. *Eur J Gen Med* 2014; 11(4):299-304.
41. Uyar İ, Timur A, Gülhan İ, Gezer C, Çetin F, Özeren M. Diyabetik olmayan gebelerde maternal lipid seviyelerinin fetal ağırlık üzerine etkisi. *Perinatoloji Dergisi* 2014;22(2):69-73.